МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ ТА МИСТЕЦТВ

Факультет «ДС» денна форма навчання

Кафедра «Дизайн середовища»

ДИПЛОМНИЙ ПРОЄКТ

На тему: Дизайн інтер'єрів приміщень Запорізького центру реабілітації для дорослих з порушеннями опорно-рухового апарату «НЕЗЛАМНІ» у м. Запоріжжя по вул. Червонополянська, 1а

Студентка 2 групи «ДС» Лютих Д. М. ( )
Керівники проекту: Шарлай О. В. ( )

Олексієнко А. М. ( )

Консультант: ( )
Рецензент: ( )

«До захисту допущений»

Завідувач кафедри «Дизайн середовища» ( )

«___» «_____» 2023 р.

Харків 2023

Форма № Н-9,01

Харківська державна академія дизайну і мистецтв

Інститут, факультет, відділення:	ДС денна форма навчання
Кафедра, циклова комісія	«Дизайн середовища»
Ступінь вищої освіти:	бакалавр
Спеціальність:	022 «ДИЗАЙН»
Спеціалізація:	«Дизайн середовища»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

“Дизайн середовища”

_____Світлана КРИВУЦ

_____2023 р.

З А В Д А Н Н Я

НА ДИПЛОМНИЙ ПРОЄКТ (РОБОТУ) СТУДЕНТЦІ

Лютих Діані Максимівні

1. Тема проєкту (роботи):Дизайн інтер’єрів приміщень Запорізького центру реабілітації військових з захворюваннями опорно-рухового апарату «НЕЗЛАМНІ» у м. Запоріжжя по вул. Червонополянська, 1а

Керівники проєкту (роботи): Олексієнко Аллан Михайлович, доцент
Шарлай Олена Василівна, кандидат архітектури

Затверджені наказом вищого навчального закладу від « » _____ р. № 97-ОС

2. Строк подання студентом проєкту (роботи)_____

3. Вихідні дані проєкту (роботи):

Завдання кафедри на проєктування, ортогональні креслення (плани, розрізи) об’єкту проєктування

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібні розробити):

Вступ. Загальні норми і правила. Концепція проєкту. Архітектурно-планувальне рішення. Образне рішення проєкту. Кольорове рішення проєкту. Оздоблювальні матеріали. Світлотехнічні розрахунки.Література.

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов’язкових креслень):

Ситуаційний план. Генеральний план. План приміщень. Плани стель. Розгортки стін. Перспективи приміщень.

6. Консультанти розділів проєкту (роботи):

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис та дата
Конструювання обладнання	Шарлай О. В., кандидат архітектури	
Будівельна фізика	Бондаренко В.В., доцент	

7. Дата видачі завдання 30 січня 2023 рік

Студентка Лютих Д. М.

Керівники проєкту (роботи) Шарлай О. В.

Олексієнко А. М.

СКЛАД ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ

I. Графічна частина:
   1. Ситуаційний план М1:
   2. Генеральний план М1:
   3. Фасад будівлі М1:
   4. Розрізи будівліМ1:
   5. Вестибюль
      План вестибюлюМ1:
      План стеліМ1:
      Розгортки стін М1:
      3 перспективи вестибюлю
   6. Басейн
      План басейнуМ1:
      План стелі М1:
      Розгортки стін М1:
      _ перспективи басейну
   7. Зал ЛФК
      План залу ЛФКМ1:
      План стелі М1:
      Розгортки стін М1:
      _ перспективи зали ЛФК

II. Пояснювальна записка

III. Відео-презентація

АНОТАЦІЯ

Лютих Д. М.Дизайн інтер'єрів приміщень Запорізького центру реабілітації для військових з захворюваннями опорно-рухового апарату «НЕЗЛАМНІ» у м. Запоріжжя по вул. Червонополянська, 1а.Кваліфікаційний дипломний проєкт на здобуття І ступеня вищої освіти «бакалавр» – Харківська державна академія дизайну і мистецтв. Харків, 2023 рік.

У дипломному проєкті наведено результати розробки концепції дизайну інтер'єру обраних приміщень Запорізького центру реабілітації для військових з захворюваннями опорно-рухового апарату «НЕЗЛАМНІ»: вестибюль, басейн та зала ЛФК, з використанням екологічного стилю. Метою даної роботи є створення природного та безбар'єрного простору, що сприяє одужанню, комфорту та психологічному благополуччю пацієнтів. Для досягнення цієї мети було проаналізовано способи проєктування інтер'єрів закладів охорони здоров'я та принципи екологічного дизайну. На основі проведеного дослідження розробленодизайн-проєкт обраних приміщень Запорізького центру реабілітації для військових з захворюваннями опорно-рухового апарату «НЕЗЛАМНІ».

Ключові слова: дизайн приміщень, реабілітаційний центр, екологічний стиль, безбар'єрне середовище, військові.

ABSTRACT

Liutykh D. M. Interior Design of the Rehabilitation Center for Military with Musculoskeletal Diseases "NEZLAMNI" in Zaporizhia, located at 1a Chervonopolyanska Street. Qualification Diploma Project for the Acquisition of the Bachelor's Degree – Kharkiv State Academy of Design and Arts. Kharkiv, 2023.

The diploma project presents the results of developing the interior design concept for selected premises of the Rehabilitation Center for Military with Musculoskeletal Diseases "NEZLAMNI" in Zaporizhia: the lobby, swimming pool, and physiotherapy room, using an ecological style. The aim of this work is to create a natural and barrier-free space that promotes recovery, comfort, and psychological well-being of the patients. To achieve this goal, the methods of designing healthcare facilities and principles of ecological design were analyzed. Based on the conducted research, an experimental design project for the selected premises of the Rehabilitation Center for Military with Musculoskeletal Diseases "NEZLAMNI" in Zaporizhia was developed.

Keywords: interior design, rehabilitation center, ecological style, barrier-free environment, military.

ЗМІСТ

Вступ 5
1. Загальні норми і правила 6
2. Реферат на тему: «Методи екологічного дизайну для реалізації вимог інклюзії в реабілітаційних центрах» 8
3. Концепція проєкту 28
4. Архітектурно-планувальне рішення проєкту 29
5. Образне рішення проєкту 31
6. Кольорове рішення проєкту 32
7. Оздоблювальні матеріали 32
8. Світлотехнічні розрахунки 33
Список використаних джерел 36
Додатки 38

Вступ

Для дипломного проєкту обрано приміщення дитячого протитуберкульозного санаторію, який заплановано реконструювати на центр реабілітації для військових з захворюваннями опорно-рухового апарату. Даний архітектурний об’єкт знаходиться у м. Запоріжжя, по вулиці Червонополянська, буд. 1а. Будівля складається з 2 поверхів. Обрані приміщення – вестибюль, басейн та зал ЛФК, які точно відображають специфіку та образне рішення проєкту.Усі приміщення знаходяться на першому поверсі.

Реабілітаційні центри для військових з захворюваннями опорно-рухового апарату надають професійну допомогу пацієнтам, допомагаючи їм повернутися до нормального життя. Проте, одним із факторів, який може впливати на ефективність реабілітаційного процесу, є середовище, в якому пацієнти перебувають.

Актуальність Проєктування реабілітаційних центрів для військових є надзвичайно актуальним завданням і полягає в тому, що війна дала потужний поштовх для розвитку в Україні напрямку реабілітації військових травм. Військовослужбовці, які беруть участь в бойових діях повертаються з травмами та інвалідністю, тому вони потребують кваліфікованої медичної допомоги та реабілітації для повного відновлення здоров’я та повернення до нормального життя. Ціцентри повинні не лише відповідати санітарно-гігієнічним вимогам, але й бути комфортними для персоналу та пацієнтів. Для ефективного лікування та якнайшвидшого одужання пацієнтів необхідно створитиумови, що сприяють цьому, а саме: комфортну температуру повітря, достатнє освітлення, наявність вільного простору, звукоізоляцію палат, хорошу вентиляція, зручні ліжка, спеціальні тренажери для людей з захворюванням опорно-рухового апарату, басейн для реабілітації у воді, благоустрій прилеглої території, домашній та психологічний комфорт.

Тому, розробка інтер'єру реабілітаційного центру є ключовим елементом для забезпечення комфортних умов для пацієнтів, забезпечуючи їм спокій і зручність під час проведення лікувально-реабілітаційних процедур. Враховуючи специфіку цільової аудиторії центру, проєктування інтер'єру повинно бути зроблене з урахуванням їх потреб і можливостей.

Отже, метою дипломної роботи є розробка концепції інтер'єру реабілітаційного центру для військових з захворюваннями опорно-рухового

апарату, з урахуванням основних принципів ергономіки, безпеки, естетики та функціональності. Для досягнення цієї мети, дипломна робота включатиме аналіз сучасних тенденцій у дизайні інтер'єру реабілітаційних центрів, дослідження потреб та обмежень цільової аудиторії, проєктування інтер'єру на основі отриманих даних та експериментальне випробування запропонованої концепції.

Завдяки цій роботі, буде створена концепція інтер'єру реабілітаційного центру для військових з захворюваннями опорно-рухового апарату, яка враховуватиме потреби та можливості цільової аудиторії, сприятиме поліпшенню якості життя пацієнтів та сприятиме досягненню ефективних результатів в реабілітаційному процесі.

Таким чином, розробка дизайну інтер’єру реабілітаційного центру є важливим кроком у поліпшенні якості життя людей з опорно-руховими захворюваннями та сприятиме підвищенню ефективності лікувально-реабілітаційних процедур.

1. Загальнінормиіправила

Проєктрозробленозгіднозавданням,виданимнакафедрі«Дизайнсередовища»Харківськоїдержавноїакадеміїдизайнуімистецтв.Проєктомпередбаченаробкаінтер’єрівреальногооб’єкту,асамеприміщенняКЗ"Запорізькийобласний дитячийпротитуберкульознийсанаторій"умістіЗапоріжжя,якийплануєтьсяреконструюватинацентрреабілітаціївійськовихззахворюваннямиопорно-руховогоапарату.

Розробленоінтер’єри:

1. Вестибюль
2. Басейн
3. ЗалЛФК

Прирозробціінтер’єрівбуливрахованівимогинормативнихдокументів:

1. ГОСТ21.107-78-Системапроектноїдокументаціїдлябудівництва.Загальніправилаоформленнякресленьідокументів.
2. ДБНВ.2.2-20:2019"Будинкитаспорудисоціальногопризначення"–міститьвимогидопроєктуванняібудівництвабудівельтаспорудсоціальногопризначення,доякихвідносятьсяіреабілітаційніцентри.Удокументіміститьсявимогищодоприміщень,вентиляції,освітлення,опалення,санітарно-гігієнічнихумовтощо.

3. ДБНВ.2.2-4:2014"Будинкитаспоруди.Доступністьдлялюдейзобмеженимифізичними можливостями"– міститьвимогищодозабезпеченнябезперешкодногодоступудлялюдейзобмеженимифізичнимиможливостямидобудинківтаспоруд,включаючиреабілітаційніцентри.
4. ДБНВ.2.5-30:2011"Будинкитаспоруди.Освітленнятаприроднеосвітлення"– міститьвимогищодопроєктуванняосвітленнявбудинкахтаспорудах,включаючиреабілітаційніцентри.
5. БНіП 2.03.13-88 «Підлоги»
6. ДБН В.2.2-13-2003 Спортивні та фізкультурно-оздоровчі споруди
7. ДБНВ. 2.5-28-2018 Природне та штучне освітлення. К.: Мінбуд Укрархбудінформ, 80 с.

2. Реферат на тему:«Методиекологічногодизайнудляреалізаціївимогінклюзіївреабілітаційнихцентрах»

Вступ

1. Розвитокреабілітаційнихцентрівв Україні
   1.1 Видиреабілітаційнихцентрів
   1.2 Напрямкироботиреабілітаційнихцентрів
   1.3 Реабілітація опорно-рухового апарату
2. Інклюзіявреабілітаційномупроцесі
3. Особливості екологічного дизайну в реабілітаційних центрах
   3.1 Екодизайн в реабілітаційних центрах
   3.2 Сучаснієкологічніматеріали

Висновки

Списоквикористанихджерел

Вступ

Актуальність дослідження. Жертвами війни в Україні, яка триває з 2014 року, а особливо після повномасштабного вторгнення в лютому 2022 року, стали вже сотні тисяч військових всіх сил оборони країни та цивільне населення. Захисники, захисниці та просто цивільні постійно отримують поранення різної ступені важкості і після лікування в медичних закладах надважливим є проходження психологічної та фізичної реабілітації для відновлення їх функцій та можливостей повноцінного життя. Тому реабілітаційні центри є важливою установою, які допомагають людям адаптуватися до цивільного життя та відновити повну функціональність.

Через пораненнях дуже часто військові отримують такі травми, які призводять до порушень опорно-рухового апарату. Вони втрачають мобільність і вимушені пересуватися за допомогою милиць або інвалідного візка. Оскільки реабілітація після таких поранень потребує тривалого часу, який може тривати від 1 до6 місяців і більше, важливим є не тільки якість медичних послуг, а й комфортне перебування та пересування при відновленні. Тому питання інклюзії в реабілітаційних центрах набуває все більшої актуальності.

Розуміння того, що середовище в якому знаходиться людина впливає на комфорт її життя, психоемоційний стан та темпи відновлення, дає можливість застосувати новий підхід до проєктування реабілітаційних центрів з урахуванням принципів екологічного дизайну.

Метадослідження. Вивчення методів екологічного дизайну, які можуть бути використані для реалізації вимог інклюзії в реабілітаційних центрах та середовища, що враховує особливі потреби військовослужбовців та цивільних з порушеннями опорно-рухового апарату.

Об’єкт дослідження.Запорізький центр реабілітації для військових з захворюваннями опорно-рухового апарату «НЕЗЛАМНІ» у м. Запоріжжя по вул. Червонополянська, 1а.

Предмет дослідження.Методи проєктування реабілітаційних центрів в екологічному стилі.

Новизна дослідження.Дослідження зосереджується на поєднанні підходу екологічного дизайну з вимогами до інклюзії в реабілітаційних центрах для військових з захворюваннями опорно-рухового апарату.

Для дослідження було проаналізовано літературні джерела з теми дослідження, нормативна література, спостереження та аналіз роботи реабілітаційних центрів для військовослужбовців та цивільних.

1. Розвитокреабілітаційнихцентрівв Україні

За визначенням Всесвітньої організації охорони здоров’я, реабілітація – це комплекс медичних, освітніх, трудових і соціальних заходів спрямованих на відновлення здоров'я та навчання або перепідготовку осіб з інвалідністю до нових соціальних умов життя. Фізична реабілітація – це використання фізичних вправ, масажу та природних факторів з лікувальною або профілактичною метою в комплексному процесі відновлення здоров’я, фізичного стану та працездатності.Це фізичні вправи та заняття, масаж, мануальна терапія, механотерапія, бальнеотерапія, а також загартовування і сонячні ванни [1].

Реабілітаційний заклад – установа, підприємство, заклад, у тому числі їх відділення, структурні підрозділи, незалежно від форми власності, що здійснює реабілітацію осіб з інвалідністю і дітей з інвалідністю відповідно до державних соціальних нормативів у сфері реабілітації [4].

У складній для України ситуації багато військовослужбовців та цивільнихотрималипораненняпідчасбойових дій. Першу медичну допомогу вони отримують у військових шпиталяхтаспеціалізованих медичних закладах.Однакреабілітаціядужеважливадля того, щоб військові повністю відновили функціонуванняідалиїмзмогупрацюватиіжити в суспільстві.Цеозначаєякпсихологічну,такіфізичнуреабілітацію. Реабілітація після поранень потребує тривалого часу. Це визначає швидкість реабілітаційних заходів, комфортне перенесення процедур та відповідний результат.

В Україні існує багато організацій, які займаються відновленням фізичного здоров’я і надають допомогу як цивільним, так і військовослужбовцям. В кожній області є шпиталі для ветеранів війни, спеціалізовані реабілітаційні центри, протезні заводи. У 1994 році в Українському державному університеті фізичного виховання і спорту та фізкультурних інститутах України кафедри лікувальної фізичної культури та лікарського контролю реорганізувалися у кафедри фізичної реабілітації. Швидкому розвитку фізичної реабілітації як самостійної освітньої, наукової та практичної галузі сприяла також співпраця з фізіотерапевтами з Нідерландів, Швеції та Канади в рамках різних проєктів і програм.Після повномасштабного вторгнення у різних регіонах України МОЗ відкрили

багато реабілітаційних центрів для поранених бійців, де також працюють фахівці з різних країн, які навчають працівників центрів світових методик реабілітації.Реабілітація військовослужбовців – важливий етап забезпечення їхнього фізичного, психологічного та соціального благополуччя у післявоєнному житті. Використання реабілітаційних центрів допомагає військовим повернутися до повноцінного життя [5].

1.1. Видиреабілітаційнихцентрів

Реабілітаційніцентри– цезаклади,якінадаютьрізноманітніпослугидлявідновленняфізичного,психічного тасоціальногоблагополуччялюдей,щопотребуютьреабілітації.Існуєкількавидівреабілітаційнихцентрів,якіспеціалізуютьсянапевнихгрупахлюдейабопевнихвидівтерапії.Наприклад:

- **Реабілітаційніцентридляосібзалежнихвіднаркотиківтаалкоголю**:ціцентринадаютьпослугизвідновленняздоров'ятасоціальноїадаптаціїдлялюдей,якімаютьпроблемизнаркотикамитаалкоголем.
  - *Центр реабілітації "Духовне Відродження",* с. Старі Петрівці, Київська область, вул. Лісова, 27. Послуги: індивідуальні та групові консультації, психотерапія, програма "12 кроків", відновлювальні заняття.
  - *Центр реабілітації "Надія",* с. Крюківщина, Київська область, вул. Шевченка, 33. Послуги: психологічна підтримка, соціальна реабілітація, професійна підготовка, медична допомога.
  - *Центр "Озерна",* м. Хмельницький, вул. Леніна, 13. Послуги: психологічна допомога, арт-терапія, індивідуальні консультації, програма "12 кроків", відновлювальні заняття.
- **Реабілітаційніцентридлялюдейзінвалідністю:**ціцентридопомагаютьлюдямзрізнимивидамиінвалідностівідновитифізичнітапсихологічніфункції,забезпечуютьсоціальнупідтримкутадопомогувадаптаціїдожиття.
  - *Центр реабілітації "Дивограй"*, м. Київ, вул. І. Мазепи, 3-А. Послуги: фізіотерапія, реабілітація після травм та операцій, корекція рухової системи, психологічна підтримка, соціальна реабілітація, розвиток комунікативних та когнітивних навичок.
  - *Центр реабілітації "Гармонія життя",* м. Харків, вул. Ярослава Мудрого, 56-а. Послуги: фізіотерапія, масаж, реабілітація після травм та операцій, корекція рухової системи, психологічна підтримка, соціальна реабілітація, розвиток комунікативних та когнітивних навичок.

- *Центр реабілітації "Інклюзивний світ",* м. Львів, вул. Зелена, 149. Послуги: фізіотерапія, реабілітація після травм та операцій, корекція рухової системи, психологічна підтримка, соціальна реабілітація, розвиток комунікативних та когнітивних навичок, інтеграція в освітній процес.

— **Реабілітаційніцентридляпацієнтівзпісляопераційнимиускладненнями**:ціцентриспеціалізуютьсянавідновленніпацієнтівпісляріжнихвидівоперацій,допомагаютьзнятибільтапокращитирухливість.

- *Медичний центр "ОКО",* м. Київ, вул. Грушевського, 9-б. Послуги: фізіотерапія, масаж, лікувальна гімнастика, відновлювальна терапія після операцій на хребті, колінних та плечових суглобах, відновлювальна терапія після інсульту, корекція постави, індивідуальний підхід до кожного пацієнта.
- *Реабілітаційний центр "Конфорт",* м. Львів, вул. Пасічна, 66. Послуги: фізіотерапія, масаж, відновлювальна терапія після операцій на хребті, колінних та плечових суглобах, відновлювальна терапія після інсульту, корекція постави, психологічна підтримка.
- *Медичний центр "Венес",* м. Одеса, вул. Фонтанська дорога, 35-а. Послуги: фізіотерапія, масаж, відновлювальна терапія після операцій на хребті, колінних та плечових суглобах, відновлювальна терапія після інсульту, корекція постави, психологічна підтримка.

— **Реабілітаційніцентридлялюдейзпсихічнимирозладами:**ціцентринадаютьдопомогулюдямзрізнимивидамипсихічнихрозладів,допомагаютьпокращитистанпсихічногоздоров'ятасоціальнуадаптацію.

- *Центр психічного здоров'я "Гармонія",* м. Київ, вул. Хорива, 10-а. Послуги: психіатричне консультування, індивідуальна і групова психотерапія, психоосвіта, підтримка та реабілітація для осіб з різними психічними розладами.
- *Реабілітаційний центр "Надія",* м. Львів, вул. Коломийська, 82. Послуги: психіатричне консультування, індивідуальна та групова психотерапія, реабілітація для осіб з різними психічними розладами, соціальна та професійна реабілітація.
- *Центр психологічної підтримки "Сімейний альянс",* м. Одеса, вул. Базарна, 19-а. Послуги: психіатричне консультування, індивідуальна і групова психотерапія, соціальна та професійна реабілітація для осіб з різними психічними розладами.

— **Реабілітаційніцентридлядітейзособливимипотребами:**ціцентриспеціалізуютьсянавідновленнідітейзрізнимивидамиінвалідностітаосо

бливимипотребами,допомагаютьзабезпечитиналежнумедичнудопомогу,розвивальнітасоціальніпослуги.

- *Центр реабілітації дітей з особливими потребами "Надія",* м. Київ, вул. Микільсько-Слобідська, 2. Послуги: комплексна реабілітація дітей з різними формами і ступенями фізичної та розумової недостатності, індивідуальна та групова реабілітація, розвиток рухових навичок, заняття з розвитку мовлення та когнітивних навичок, психологічна підтримка/
- *Центр ранньої реабілітації дітей з особливими потребами "Інклюзія",* м. Львів, вул. Січових Стрільців, 72. Послуги: рання реабілітація дітей з різними формами та ступенями фізичної та розумової недостатності, індивідуальна та групова реабілітація, заняття з розвитку рухових та мовних навичок, соціальна адаптація.
- *Центр соціальної реабілітації дітей з інвалідністю "Плай",* м. Одеса, вул. Космонавта Комарова, 21-а. Послуги: комплексна реабілітація дітей з різними формами і ступенями фізичної та розумової недостатності, індивідуальна та групова реабілітація, заняття з розвитку рухових, мовних та когнітивних навичок, соціальна адаптація.

— **Реабілітаційніцентридляспортсменів:**ціцентринадаютьпослугизвідновленнятареабілітаціїдляспортсменівпіслятравмтанавантажень.

- *Фізіотерапевтичний центр "FitLab"*, м. Київ, вул. Жилянська, 48 - надає послуги фізіотерапії, масажу, тренувань з відновлення фізичної форми;
- *Медичний центр "Health 100%"*, м. Одеса, вул. Варненська, 9 - спеціалізується на реабілітації після травм та операцій, має великий спортивний зал для занять фізкультурою;
- *Реабілітаційний центр "Альтернатива",* м. Харків, вул. Валентинівська, 18 - надає комплексну реабілітацію для спортсменів та людей з активним способом життя;

— **Реабілітаційніцентридляветеранів:**ціцентринадаютьпослугидлявідновленняздоров'ятасоціальноїадаптаціїветеранів,якімаютьрізновидитравмабопсихічнихрозладів.

- *Центр реабілітації військових ЗС України "Орлине гніздо"* - знаходиться в селі Ярмолинці, Житомирської області. Центр пропонує послуги з фізіотерапії, масажу, психологічної підтримки та консультування.
- *Реабілітаційний центр "Співучий птах"* - знаходиться в м. Києві та спеціалізується на реабілітації військовослужбовців, які отримали

поранення під час АТО на сході України. Центр пропонує послуги з фізіотерапії, психологічної підтримки та робототехніки.

- *Реабілітаційний центр "Сокіл"* - знаходиться в с. Бурштина, Івано-Франківської області. Центр спеціалізується на реабілітації військовослужбовців та осіб, які брали участь в АТО на сході України, та пропонує послуги з медичного забезпечення, фізіотерапії, психологічної підтримки та соціальної реабілітації.

Крімтого,існуютьреабілітаційніцентри,якіспеціалізуютьсянаконкретнихвидахтерапії,такихякфізіотерапія,окупаційнатерапія,музичнатерапія,терапіямовленнятаінші.Коженцентрмаєсвоїунікальніособливостітаможенадаватирізніпослуги,щозалежатьвідпотребпацієнтівтаспеціалізаціїцентру.Щодореабілітаціїсамевійськовослужбовців,вУкраїнііснуютьрізнівидиреабілітаційнихцентрівдлявійськових,якіпотребуютьпідтримкитамедичноїдопомогипісляповерненнязфронту.Згідностатті13вредакціїЗакону№1053-IXвід03.12.2020,реабілітаційнізакладизалежновідзмістуреабілітаційнихзаходів,яківодійснюють,відносятьсядотакихтипів:

- Реабілітаціїусферіохорониздоров'я;
- Медико-соціальноїреабілітації;
- Соціальноїреабілітації;
- Психолого-педагогічноїреабілітації;
- Професійноїреабілітації;
- Трудовоїреабілітації;
- Фізкультурно-спортивноїреабілітації;
- Реабілітаційнізакладиможутьбутизмішаноготипу.

1.2.Напрямкироботиреабілітаційнихцентрів

ВУкраїнііснуєкількавидіврреабілітаційнихцентрівдлявійськових,якінадаютьрізніпослугизреабілітації.Основнінапрямкироботицихцентрівможнаподілитинатакікатегорії:

- **Соціально-психологічнареабілітація**

Ціцентринадаютьдопомогувійськовим,якіпотерпіливідпсихологічнихтравмпідчасбойовихдійтапісляполону.Вонипропонуютьрізнівидипсихотерапії,якіможутьвключатиіндивідуальнітагруповісесії,психоосвіту,тренінгизістресовогоменеджментутаіншіпрограми.Крімтого,ціцентринадаютьдопомогусім'ямвійськовослужбовців,якібулитравмованірозлукоюабовтратоюблизькоїлюдини.

- *Центр соціально-психологічної реабілітації «Повернення»*,

м. Київ, вул. Солом’янська, 5-Б. Послуги: індивідуальна та групова психологічна консультація, тренінги, психотерапія, терапевтична допомога для постраждалих від насильства та травматичних подій.

- *Соціально-психологічний реабілітаційний центр "Основа"* м. Львів, вул. Вітовського, 34. Послуги: психотерапія, консультування, психологічні тренінги, робота зі стресом, програми для молоді.
- *Соціально-психологічний реабілітаційний центр "Взаємодопомога"*, м. Харків, вул. Радіщева, 12. Послуги: консультування психолога, психотерапія, корекційна робота з дітьми та підлітками, робота зі стресом та депресією.

— **Медичнареабілітація**

Цеспеціалізованіцентрі,якінадаютьмедичнудопомогутареабілітаційніпослугивійськовим,якіпотерпіливідпораненьабо отримали травмипідчасбойовихдій.Такіцентрипропонуютьфізичнутерапію,лікування,масажтаіншіпроцедури.Центримедичноїреабілітаціїдопомагаютьвійськовослужбовцямповернутисядонормальногожиттятаадаптуватисядоможливихфізичних обмеженьчерезпораненняаботравми.

- *Медичний реабілітаційний центр "Ювілейний",* м. Київ, вул. Ювілейна, 29. Послуги: комплексна реабілітація після травм, операцій, інсультів та інших захворювань, масаж, фізіотерапія, басейн, сауна.
- *Медичний центр реабілітації "Реабілітаційний центр"*, м. Львів, вул. Широка, 3. Послуги: комплексна реабілітація після операцій, травм, інсультів та інших захворювань, масаж, фізіотерапія, гідротерапія.
- *Медичний центр реабілітації "Надія",* м. Харків, вул. Куликівська, 17. Послуги: комплексна реабілітація після операцій, травм, інсультів та інших захворювань, масаж, фізіотерапія, басейн.

— **Професійнареабілітація**

Ціцентридопомагаютьвійськовимповернутисядоцивільногожиттяпіслязавершеннявійськовоїслужби.Вонитакождопомагаютьвійськовослужбовцямзнайтироботуабоотриматипрофесійнуосвіту,якавідповідаєїхнімінтересамтаздібнос

тям.Уцентрахпроводятьсятренінгизпрофесійноїпідготовки,консультаціїщодо кар'єрногорозвиткутапідтримкаприпошукуроботи.

- *Центр професійної реабілітації "Соціальний Капітал",* м. Київ, вул. Полковника Шутова, 7-А. Послуги: професійна орієнтація, підготовка до праці, перепідготовка, стажування, підтримка працевлаштування.
- *Регіональний центр професійної реабілітації інвалідів "КАРАТ"*, м. Херсон, вул. Січових Стрільців, 18. Послуги: професійна орієнтація, підготовка до праці, перепідготовка, стажування, підтримка працевлаштування.
- *Центр професійної реабілітації "Джерело",* м. Львів, вул. Зелена, 275. Послуги: професійна орієнтація, підготовка до праці, перепідготовка, стажування, підтримка працевлаштування.

1.3 Реабілітація опорно-рухової системи

Опорно-руховий апарат людини – це унікальний комплекс, що складається із скелетної основи і об'єднуючого доповнення із м'язів, зв'язок і сухожиль [22].

Фізична реабілітація — це відновлення втрачених функцій організму внаслідок травм і поранень. Найбільш розповсюджені травми серед військових – це кульові та осколкові поранення. Але є й іншого роду травми, які люди отримують під час обстрілів, наприклад, коли завалюється бліндаж і когось придавило. Інша категорія – це загострення проблем, які були раніше або захворювання суглобів та хребта [7].

Схеми лікування розробляються з урахуванням самого захворювання, йоготяжкості та загального стану здоров'я пацієнта. Лікування може затягнутися, якщо це пошкодження кісткових структур або зв'язок. Якщо це легкі поранення, наприклад, пошкодження м'язів, реабілітація займає набагато менше часу. Лікувальна фізкультура є невід'ємною частиною процесу одужання. Ця терапія виявилася дуже ефективної при лікуванні захворювань опорно-рухового апарату. На сьогоднішній день ЛФК переросло в більш сучасний і ефективний вид терапії під назвою кінезіотерапія. Кінезіотерапія є основою всіх сучасних реабілітаційний програм, покликаних допомогти пацієнтам відновитися після травм і захворювань, а також після складних операцій і протезування [6].

Основні методики, комплексної реабілітації організму при захворюваннях опорно-рухового апарату людини:

1) **Механотерапія;**

Механотерапія – це комплекс лікувальних та відновлювальних прав з використанням спеціального обладнання для збільшення рухливості суглобів, окремих м’язів та їхніх груп задля покращення функціональної адаптації пацієнта. Така терапія є важливою складовою фізичної реабілітації, яка має тонізуючий вплив на опорно-руховий апарат людини. Механотерапію використовують як основний засіб реабілітації, так і допоміжний при застосуванні ЛФК, лікувальної гімнастики, масажу та фізіотерапії [10], [11].

2) **Комплексна кінезіотерапія;**

Кінезіотерапія - це лікування за допомогою руху. Значення слова «кінезіотерапія» походить від грецьких коренів: «кінезіс» - рух, «терапія» - лікування. Кінезіотерапія – це галузь фізіотерапії, яка відновлює рухову активність і лікує захворюванняопорно-рухового апарату. Крім того, кінезіотерапія є безпечним методом лікування та реабілітації, який не має побічних ефектів та не вимагає використання лікарських засобів [12].

3) **Реабілітаційний масаж;**

Реабілітаційний масаж впливає на опорно-руховий апарат за допомогою ручних прийомів і спеціальних пристосувань (масажерів), які використовуються з певною інтенсивністю при впливі на глибокі тканини. У реабілітаційному масажі застосовуються елементи техніки класичного і тайського масажу, а також авторської методикиз ухилом на розробку суглобів [13].

4) **Фізіотерапія;**

Фізіотерапія — це допоміжні методи лікування та профілактики при захворюваннях опорно-рухової систем. Це немедикаментозний метод впливу на організм, в якому застосовуються властивості природних явищ, наприклад, електричний струм, магнітне випромінювання, звук, світло, температура, тиск тощо. Існує багато видів фізіотерапії, наприклад, фонофорез (заснований на ультразвуковому випромінюванні), лазеротерапія (заснований на впливі сфокусованого світла на клітини і тканини організму), електрофорез (заснований на використанні електричного струму), магнітотерапія (заснований на впливі на організм низькочастотним магнітним полем), тощо [17].

5) **Ударно-хвильова терапія**

Ударно-хвильова терапія – інноваційний метод безопераційного лікування захворювань опорно-рухового апарату, заснований на дії акустичних ударних хвиль. Хвилі проходять крізь м'язи і рідини (кров і лімфа), акустичний опір яких практично збігається з опором води. На межі розділу м'яких тканин і кісток близько 60% акустичної енергії проходить в кістку, а решта переноситься відбитою хвилею. При цьому поблизу поверхні контакту виникають значні механічні напруження, які здатні руйнувати патологічні утворення [14].

6) PRP-терапія

PRP-терапія (Plateled Rich Plasma – плазма, що збагачена тромбоцитами), так званий плазмоліфтинг. Це сучасна ін'єкційна методика лікування больових синдромів при захворюваннях опорно-рухового апарату, зокрема суглобів та хребта. Суть лікування полягає у відновлюючому впливі власних ресурсів людини, які містяться у крові [16].

7) Лікування стовбуровими клітинами пацієнта

При введенні стовбурових клітин, відбувається стимуляція відновлюючих процесів, заснованих на активації роботи власних стовбурових клітин. Вони починають активно ділится у тканинах уражених областей, в результаті чого відбувається заміна старих клітин на нові, які відновлюють пошкоджені структури [15].

Також ще один з ефективних комплексів реабілітації опорно-рухової системи – бальнеологічний комплекс. Акватерапія - один з найефективніших методів лікування і відновлення пацієнта після перенесених травм і захворювань. Терапія проводиться за допомогою водних процедур (температурні перепади, напори і тиск, фізичні вправи), які володіють оздоровлюючими і лікувальними діями. Використання фахівцями центру широкого спектра фізіотерапевтичних процедур, а також ЛФК в басейні, дозволяє значною мірою прискорити процес одужання після травм і різних порушень роботи опорно-рухового апарату [8], [9].

Бальнеологічний комплекс[9]**:**

- Басейн для гідрокінезіотерапії або акватерапії
- Душ Шарко
- Гідромасаж
- Підводний душ-масаж
- Фітомінеральні ванни

- Бішофітові ванни
- Хвойні ванни
- Перлинні ванни

2. Інклюзіявреабілітаційномупроцесі

Інклюзія – процес збільшенняучасті всіх громадян у соціумі. Потребу збільшення участі відчувають насамперед ті, що мають фізичні чи ментальні порушення. Інклюзія передбачає розробку і застосування таких конкретних рішень, які зможуть дозволити кожній людині рівноправно брати участь в суспільному житті.Саме вреабілітаційномуцентріінклюзія означає доступність
добудівлітатериторіїдлялюдейзобмеженимиможливостями,наявністьспеціального обладнання,якедопомагаєлюдямзрізнимифізичнимитаінтелектуальнимиобмеженнямиздійснюватипотрібніпроцедуритавправи. Інклюзії потребують людизі слабким зором чи слухом, з порушенням опорно-рухового апарату та іншими вадами [2].

Одним із важливих аспектів інклюзії в процесі реабілітації військових є індивідуальний підхід до кожного пацієнта. Кожна людина має унікальні потреби, цілі та ресурси, і реабілітаційні програми повинні бути спеціально розроблені з урахуванням цих особливостей. Крім того, інклюзія в процесі реабілітації військових передбачає забезпечення того, щоб реабілітаційне середовище було фізично доступним і відповідним. Це означає, що фізичні структури, обладнання та послуги повинні бути доступними для різних типів інвалідності, включаючи фізичні, зорові, слухові та когнітивні обмеження. Це включає, наприклад, наявність пандусів і поручнів, а також адаптацію обладнання для людей з різними типами інвалідності. Фізична доступність дозволяє військових з інвалідністю вільно користуватися реабілітаційними послугами і сприяє їхній самостійності та незалежності[3].

Реабілітаційний процес повинен бути доступним та ефективним для всіх людей, незалежно від їхніх можливостей та потреб, тому створення безбар’єрного простору може забезпечити рівні умови для всіх пацієнтів. Безбар’єрний простір – це простір, який придатний для використання всіма людьми, незалежно від їхніх фізичних можливостей, віку, статі або будь-яких характеристик. Такий простір не має перешкод або бар’єрів, які можуть перешкоджати використанню ним людьми з інвалідністю [20].

3. Особливості екологічного дизайну в реабілітаційних центрах

Екологічний дизайн як термін визначений Сім Ван дер Ріном та Стюартом Коуеном, як «будь-яка форма дизайну, що зводить до мінімуму екологічно руйнівні впливи за рахунок інтеграції себе з процесами живої природи» [23].Екологічний дизайн в реабілітаційних центрах має бути спрямований на створення сприятливого середовища для пацієнтів та працівників, яке допоможе зменшити стрес і підтримати пацієнтів у процесі реабілітації. Також важливо зменшити впливбудівельних, оздоблювальних матеріалів та технологій їх виробництва на довкілля.

Особливості екологічного дизайну в реабілітаційних центрах можуть включати такі аспекти:

- **Використання природних матеріалів.**Рослини, деревина, вироби з каменю, вода можуть створити природну атмосферу в реабілітаційному центрі. При будівництві реабілітаційних центрів має бути використано екологічно чисті будівельні матеріали, які не містять шкідливих речовин та не викидають токсичні відходи під час виробництва [18]. При створенні інтер'єру приміщень слід віддавати перевагу меблям, виготовлених з відновлювальних матеріалів, а саме:
    - Бамбук, який швидко росте та збирається без шкоди навколишньому середовищу. Він також може використовуватися як оздоблювальний матеріал для стін, стель та підлоги, та як самостійна рослина у зеленій зоні приміщення.
    - Коркова дошка, яка виготовляється з кори дерева коркового дуба. Матеріал є водонепроникним та стійким до зносу, що робить його ідеальним для використання на підлозі.
    - Матеріали з переробленого скла використовується для виготовлення плитки, мозаїки та інших декоративних елементів, що також зменшує кількість відходів та зберігає природні ресурси.
    - Біопластик – це відновлювальний матеріал, який виготовляється з рослинних волокон та різних біологічних матеріалів. В основному використовується для виготовлення різних декоративних елементів.
- **Енергоефективність.** Реабілітаційні центри повинні бути спроєктовані з урахуванням енергоефективності та зменшення споживання електроенергії та інших ресурсів. Можна використовувати сонячні панелі для забезпечення енергії, а також спеціальні системи управління освітленням та опаленням.

- **Інклюзія.**

3.1 Екодизайн в реабілітаційних центрах

1. Реабілітаційне відділення Woy Woy

Локація: Вой Вой, Австралія

Площа: 2200 м^2

Рік: 2013

Архітектори: Вудс Багот

Фотографії: Пітер Беннеттс

http://surl.li/grrqg

Вудс Багот розробив реабілітаційне відділення Воу Воу, яке є розширенням клінічної програми лікарні та вміщує пацієнтів, які потребують реабілітаційної допомоги після ряду травм, операцій або захворювань. Загальна концепція проєкту спрямована на створенні цілющого середовища завдяки природньому освітленню, відкритих внутрішніх двориків, які змінюються з плином часу, були вставлені в центр простору, обрамляючи зелені зони та дозволяючи ідеям зростання та відновлення стати більш помітним.

2. Реабілітаційний центр St. Johns

Локація: Торонто, Канада

Площа: 48 300 м^2

Рік: 2011

Архітектори: Montgomery

Sisam Architects, Farrow

Partnership Architects

Фотографії: Том Арбан

http://surl.li/euyki

Внутрішнє клінічне середовище було перетворено на свіжий, привабливий простір, який сприятиме реабілітації та одужанню пацієнтів. Увійшовши в будівлю, можна прямо побачити порослий деревами край яру, найцінніший актив лікарні. Додатково складається з двох великих

реабілітаційних залів, відповідних клінічних кабінетів, нового терапевтичного басейну та переміщеного центрального пункту висадки та входу. Цей проект демонструє потенціал лікарень бути не лише клінічними закладами. Сент-Джонс є прикладом більш цілісного уявлення про здоров'я: такого, що включає комфорт, благополуччя та натхнення, яке тісно пов'язане з системою яру, яка забезпечує таку дорогоцінну природну екосистему для здорового міста.

3. Реабілітаційний центр Groot Klimmendaal

Локація: Арнем,Нідерланди

Площа: 14 000 м^2

Рік: 2011

Архітектори: Koen van Velsen

Фотографії: Роб't Харт

http://surl.li/grsaf

Цей проект був обраний фіналістом премії Mies van der Rohe Award 2011. Скління на всю висоту вздовж центрального простору, що з'єднує різні внутрішні елементи будівлі, забезпечує майже безперебійну безперервність між інтер'єром і екстер'єром. Звивистий фасад їдальні створює будівлю між деревами та запрошує ліс усередину будівлі. Навколишня природа має сильну візуальну та відчутну присутність всюди в будівлі. Концепція догляду ґрунтується на ідеї, що позитивне та стимулююче середовище покращує самопочуття пацієнтів і добре впливає на процес реабілітації. Мета дизайну полягала не в тому, щоб створити центр із зовнішнім виглядом лікувальної будівлі, а будівлю як частину свого оточення та громади.

3.2. Сучаснієкологічніматеріали

Сучасні екологічні матеріали виробляються з натуральних або вторинних матеріалів, які не містять токсичних речовин, що зменшують вплив на довкілля. Такі матеріали також є вогнестійкими, не піддаються впливу грибків та інших мікроорганізмів, а також вкрай зносостійкі. Нова концепція зеленого будівництва базується на трьох принципах, яким повинні відповідати як будівельні та оздоблювальні матеріали. До уваги береться весь життєвий цикл продукту - від виробництва до експлуатації та утилізації.

- Технології виробництва.

Технології мають мінімізувати викиди забруднюючих речовин, використанням природних компонентів, які є в достатку в природі і бути максимально ефективними.

- Експлуатація матеріалів.
  Будь-які матеріали будівельного чи оздоблювального призначення не повинні створювати шкідливі викиди у приміщенні. Будівлі повинні бути енергоефективними та споживати мінімум ресурсів для опалення та обслуговування.
- Довговічність будівельних виробів.
  Усі матеріали мають відрізнятися великою зносостійкістю. Крім того наприкінці терміну експлуатації, матеріали повинні підлягати вторинній переробці або безпечної нешкідливої утилізації.

Одними з найпопулярніших екологічно чистих будівельних матеріалів є деревина, глина та камінь.

- Деревина

Воно є природнім і відновлюваним ресурсом, легко перероблюється і має відмінні теплоізоляційні властивості. Крім того, дерево допомагає знизити рівень вуглекислого газу в атмосфері. Модифікована деревина може бути міцнішою завдяки додатковому армуванню. Такі конструкції здатні дихати, а 000також створюють сприятливий клімат усередині приміщення.

- Глина

Будівельна глина – це природний матеріал, що використовується при створенні стін, перегородок та інших будівельних конструкцій. Глина має високу міцність та добре зберігає тепло, що робить її популярним вибором для будівництва енергоефективних будинків.

Також один з найпопулярніших продуктів з глини є керамічна плитка. Її використовують в оздобленні ванних кімнат, санвузлів та басейнів [24].

Глина - екологічний будматеріал надзвичайну міцність, що привертає різноманіттям можливих фактур і колірних рішень [24].

- Камінь

Практичний екологічний матеріал для оздоблення внутрішніх і зовнішніх стін. Багатство фактур, кольорової гами і способів обробки дозволяє гармонійно використовувати камінь в будь-якому інтер’єрі. Це міцний,

довговічний і легкий у догляді матеріал. В інтер'єрі натуральним каменем часто облицьовують стіни, підлогу і каміни [24].

Висновки

Таким чином, це дослідження показало, що екологічний дизайн може успішно застосовуватися у проєктуванні реабілітаційних центрів для дорослих з захворюваннями опорно-рухового апарату, щоб задовольнити їхні вимоги до інклюзії. Ознайомлення з принципами екологічного дизайну допомагає забезпечити комфортний простір для всіх пацієнтів та працівників центру. Аналіз трьох реабілітаційних центрів у Австралії, Канаді та Нідерландах показав, що використання принципів екологічного дизайну покращує процес реабілітації та сприяє створенню затишної атмосфери, що також допомагає реабілітаційному процесу. Також дотримання вимог інклюзії є важливим завданням для створення фізичного безбар’єрного простору, коли всі об’єкти оточення доступні для всіх людей з інвалідністю.

Список використаних джерел

1. Бєлікова Н. О. ОСНОВНІ ВИЗНАЧЕННЯ ФІЗИЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЙНОЇ ОСВІТИ [Електронний ресурс] / Н. О. Бєлікова // Відкритий міжнародний університет розвитку людини “Україна”. – 2009. – Режим доступу до ресурсу: https://ap.uu.edu.ua/article/177#:~:text=%D0%97%D0%B0%20%D0%B2%D0%B8%D0%B7%D0%BD%D0%B0%D1%87%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F%D0%BC%20%D0%92%D1%81%D0%B5%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%BD%D1%8C%D0%BE%D1%97%20%D0%BE%D1%80%D0%B3%D0%B0%D0%BD%D1%96%D0%B7%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%97%20%D0%BE%D1%85%D0%BE%D1%80%D0%BE%D0%BD%D0%B8,%D0%BF%D1%80%D0%B0%D1%86%D0%B5%D0%B7%D0%B4%D0%B0%D1%82%D0%BD%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96%20%5B3%2C%2011%5D
2. Ясеновська М. Що таке інклюзія і навіщо вона потрібна кожному [Електронний ресурс] / Марія Ясеновська // Zmina. – 2019. – Режим доступу до ресурсу: https://zmina.info/columns/shho-take-inklyuziya/.
3. Інклюзивно-ресурсний центр. Порушення опорно-рухового апарату [Електронний ресурс] / Інклюзивно-ресурсний центр. – 2023. – Режим доступу до ресурсу: http://dergachi-irc.kh.sch.in.ua/rekomendacii/blog_vchitelya-reabilitologa/porushennya_oporno-ruhovogo_aparatu_ta_ih_profilaktika/?pvi=pvi.
4. Гнатюк Л. Засоби дизайну в формуванні інтер'єру реабілітаційних центрів / Л. Гнатюк, Ю. Шевель // Актуальні проблеми сучасного дизайну : збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції (20 квітня 2018 р., м. Київ) : у 2-х т. – Київ : КНУТД, 2018. – Т. 2. – С. 141-143.
5. Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні [Електронний ресурс]. – 2022. – Режим доступу до ресурсу: https://protocol.ua/ua/pro_reabilitatsiyu_invalidiv_v_ukraini/.
6. ВІДНОВНЕ ЛІКУВАННЯ ЗАХВОРЮВАНЬ І ТРАВМ ОПОРНО-РУХОВОГО АПАРАТУ [Електронний ресурс] // Медичний центр "Легкий рух". – 2019. – Режим доступу до ресурсу: https://www.lehkyyrukh.com.ua/uk/vidnovne_likuvannya_zaxvoryuvan_i_travm_oporno-ruxovogo_aparatu.html.
7. Фізична реабілітація осіб з особливими потребами / К. С. Яримбаш, О. Є. Дорофєєва, О. С. Афанасьєва. – Д. : Журфонд, 2017. – 215 с.
8. Фізична Реабілітація після захворювань опорно-рухового апарату [Електронний ресурс] // Центр ортопедії та реабілітації "ЗАRTA". – 2019. – Режим доступу до ресурсу: https://zartaclinic.com/directions-of-work/fr-pislia-khvorob-oda/.

9. Бальнеологічний комплекс [Електронний ресурс] // Оздоровчо-реабілітаційний центр "Сосни". – 2020. – Режим доступу до ресурсу: https://sos-na.kiev.ua/ua/balneologicheskiy-kompleks/.
10. Механотерапія [Електронний ресурс] // Вікіпедія. – 2022. – Режим доступу до ресурсу: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9C%D0%B5%D1%85%D0%B0%D0%BD%D0%BE%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%B0%D0%BF%D1%96%D1%8F.
11. Застосування механотерапії [Електронний ресурс] // Мережа центрів реабілітації опорно-рухового апарату "Меденеан". – 2019. – Режим доступу до ресурсу: https://www.mednean.com.ua/uk/mexanoterapiya-cpm-terapiya-v-reabilitaciji-suglobiv/.
12. Кінезітерапія [Електронний ресурс] // Центр ортопедії та реабілітації "ЗАRTA". – 2022. – Режим доступу до ресурсу: https://zartaclinic.com/methods-of-treatment/kompleksna-kineziterapiia/.
13. МАСАЖ І РЕАБІЛІТАЦІЯ - ВИДИ МАСАЖУ [Електронний ресурс] // Медичний центр "Oculus". – 2022. – Режим доступу до ресурсу: https://oculus.lviv.ua/areas/massage/types-of-massage/.
14. Що таке ударно-хвильова терапія та як вона працює? [Електронний ресурс] // Медичний центр "ОН Клінік". – 2022. – Режим доступу до ресурсу: https://onclinic.ua/blog/chto-takoe-udarno-volnovaja-terapija.
15. Стовбурові клітини [Електронний ресурс] // Центр ортопедії та реабілітації "ЗАRTA" – Режим доступу до ресурсу: https://zartaclinic.com/methods-of-treatment/sistema-arthrex-angel-2/.
16. PRP- терапія [Електронний ресурс] // Центр ортопедії та реабілітації "ЗАRTA" – Режим доступу до ресурсу: https://zartaclinic.com/methods-of-treatment/rrr-terapiia/.
17. Фізіотерапія [Електронний ресурс] // Центр ортопедії та реабілітації "ЗАRTA" – Режим доступу до ресурсу: https://zartaclinic.com/methods-of-treatment/fizioterapija/.
18. Zeus Ceramica. ЕКОЛОГІЧНИЙ ДИЗАЙН: ВИБІР МАТЕРІАЛІВ [Електронний ресурс] / Zeus Ceramica. – 2020. – Режим доступу до ресурсу: https://zeusceramica.com/ru/news/view/ecodesign.
19. Найпопулярніші з екологічно чистих матеріалів для обробки [Електронний ресурс]. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: https://uk.albertolamaphotography.com/inter-ier/naipopuliarnishi-z-ekologichno-chistikh-materialiv-dlia-obrobki.html.
20. Костюк А. Що означає безбар'єрність: основні терміни [Електронний ресурс] / Антон Костюк // ХОДА. – 2021. – Режим доступу до ресурсу: https://khoda.gov.ua/shho-oznacha%D1%94-

bezbar%E2%80%99%D1%94rn%D1%96st%3A-osnovn%D1%96-term%D1%96ni?__cf_chl_tk=rlUx5fw2HlC1KgHsxkxGmhD567Mi_wNQPnACXSjt3oI-1682852811-0-gaNycGzNC2U.

21. Реабілітація опорно-рухового апарату [Електронний ресурс]. – 2019. – Режим доступу до ресурсу: https://www.mednean.com.ua/uk/reabilitaciya-oporno-ruxovogo-aparatu/.

22. https://www.mednean.com.ua/uk/reabilitaciya-oporno-ruxovogo-aparatu/

23. https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%95%D0%BA%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%B9_%D0%B4%D0%B8%D0%B7%D0%B0%D0%B9%D0%BD

24. https://uk.albertolamaphotography.com/inter-ier/naipopuliarnishi-z-ekologichno-chistikh-materialiv-dlia-obrobki.html

25.

3. Концепціяпроєкту

Длядипломногопроєктуобраноприміщеннядитячогопротитуберкульозногосанаторіюум.Запоріжжя,якийплануєтьсяреконструюватинацентрреабілітаціївійськовихззахворюваннямиопорно-руховогоапарату.Об’єктзнаходитьсяповулиці Червонополянська,буд.1а.Будівляскладаєтьсяз2поверхів.Загальнаплощабудівлі1202,86м2.Санаторійпрацюєз2002року,реконструкціябудівлівідбуласьв2017році іззараззакладтимчасовонепрацює.Такякбудівлянемаєповноцінноївхідноїзони(вестибюлю),апростірцедозволяє,цеприміщеннядобудовується.

Обраніприміщення– вестибюль,басейнтазалаЛФК,якіточновідображаютьспецифікупроєкту.Такяк Запоріжжяодинзнайбільшихпромисловихмегаполісівкраїни,уякомузосередженімашинобудівний,енергетичнийіметалургійнийкомплексидержавногозначення,інтер’єрреабілітаційногоцентрумаєстворитизатишнутаздоровуатмосферудляперсоналу,пацієнтівтагостей,якийнаблизитьдоприроди.Основніпринципидизайнуінтер’єруобранихприміщень– цевикористанняприроднихматеріалівтакольорів,якінадаютьприміщеннютепла ізатишку.

Вестибюль.Приміщеннявестибюлю маєвеликевітражнескління,щодаєгарнеприроднеосвітленнятавідкритийпростірзарахунокчасткового гооб’єднанняпершоготадругогоповерху.Інтер’єрпроєктуєтьсявекологічномустилі.Такийстильорієнтованийназв'язокзприродоютанаданнямаксимальногокомфортуіспокою,щоможедопомогтипацієнтамрозслабитисятавідновитисяпіслятравм.Длязручностіпересуваннялюдейнавізкувсідверівестибюлюавтоматичні з датчиками руху,такождобудовуєтьсяліфтовегосподарство,біляйогорозміщується інформаційнийстендтавказівники.Простірвестибюлюподіленотризони:зонурецепшену, зонувідпочинку та транзитну зону.Зонарецепшенузаймаєменшуплощу,внійрозташованаелегантнадворівнева стійка,надрецепшеномрозміщуєтьсяпідвіснийсвітильникдлякомфортноїроботиадміністратораувечірнійчас.Зонаочікуваннязаймаєбільшемісцяієосновноючастиноюлобі.Тутуформілітери«Г»розміщенийзручниймодульнийдиван,обличчямдовікон,щодозволяєпацієнтамцентрунасолоджуватисякрасоюнавколишнього середовищатазабезпечуєзручнерозміщеннятакомунікаціюміжлюдьми.Кольоровагамавестибюлюскладаєтьсязприродніхкольорів,такихякбежевий,зеленийтатемно-сірий.Стеляпредставленафігурнимидерев’янимиламелями,якіспускаютьсянас

тіни.В зоні відпочинку та зоні ресепшену стіни оздоблені гіпсовими геометричними панелями.

Басейн.Приміщення басейну найбільше за площею і також ділиться на дві зони: зона плавання та зона відпочинку. Басейн розмірами 6 350 * 5 890 мм, обладнаний автоматичним підйомником для людей на візку та сходинками з протиковзкими виступами. Це приміщення також має велике вітражне скління, що дає гарне природнє освітлення та відкритий простір за рахунок високої стелі 7 700 мм. Для зручності пересування людей на візку вхідні двері до басейну обладнані датчиком руху. Для захисту від сонця на вікнах розташовані автоматичні жалюзі на електроприводі. Кольорове рішення таке саме, як у вестибюлі, що об'єднує ці приміщення. Відмінністю цього приміщення є оздоблення стін в зоні відпочинку імітацією фактурного каменю гіпсовою штукатуркою та вертикальним озелененням, що також орієнтує назв'язок з природою.

Зал ЛФК.Приміщення лікувальної фізкультури має невелику площу і висоту стелі 3 550 мм. Зала поділяється на зону відпочинку та зону тренування. Вирішення дизайну інтер'єру цього приміщення полягає в візуальному збільшенню простору за рахунок використання дзеркала та поділу приміщення на дві зони шляхом використання різних покриттів. Тут зберігається прийом вирішення стелі як в вестибюлі– дерев'яні рейки, які спускаються по стіні та підвісна стеля з гіпсокартону, куди вбудовані точкові світильники. Підлога оздоблена світлим спортивним паркетом та гумовим покриттям в зоні тренування. Для візуально поєднання просторувводиться світлодіодна стрічка.

4. Архітектурно-планувальнерішенняпроєкту

Запорізький центр реабілітації для дорослих з порушеннями опорно-рухового апарату знаходиться за адресою м. Запоріжжя, вул. Червонополянська, 1а.Будівлямає 2 поверхи.Фасадбудівліпрямокутний,симетричний.Вестибюльна частина будівлі і ліфтове господарство добудовані. Головний вхід до будівлі має відмітки землі, які забезпечують безпосереднє попадання у будівлю без перетину сходинок.

Ситуаційний план, генеральний план, план корпусу на відм. ±0.000, план фасаду 1-6 та розрізи 1-1, 2-2наведено на рисунку 4.1 – 4.6.

Будівля в осях має розміри 55 690 * 57 350 мм. Загальна висота корпусів – 9 400 мм, загальна висота перехідних блоків – 7 165 мм. Висота кожного поверху – 3 550 мм. Висота другого поверху в перехідних блоках – 2 950 мм. Зовнішні стіни виконують функцію несучих конструкцій, виконані з цегли. Перегородки виконані з дотриманням вимог вогнестійкості, теплопровідності, шумоізоляції, товщиною 115 мм. Покрівля на корпусах двосхильна, на перехідних блоках моноскатна, виконана з двох шарів рулонного покрівельного килима по залізобетонним плитам перекриття. Ухил покрівлі становить 5 градусів.

Сходи - монолітні, починаються і закінчується підступком, форма проступу заокруглена, ширина сходів – 1300 мм, кількість сходів – 25, висота підступку – 154 мм, глибина проступи – 300 мм.

Пропонується використання вікон та вітражного скління металопластикові з енергозберігаючим склопакетом, що відповідають стандартам якості до використання в реабілітаційних центрах. Зовнішні та внутрішні двері в вестибюлі – металопластикові з енергозберігаючим склопакетом, бокові панелі дверей та внутрішнє вікно – скло типу «сатин».

Об’єкти для проєктування, а саме: вестибюль, басейн та зал ЛФК розташовано на першому поверсі двоповерхової будівлі. Обрані приміщення мають такі характеристики:

Вестибюль: S = 79,8 м²; h = 6,6 м. Загальні габарити складають – 5 930 * 13 350 мм, приміщення має вітражне скління, ліфтове господарство.

В інтер’єрі вестибюлю пропонується організувати наступні зони:

- Зона ресепшену
- Зона відпочинку
- Транзитна зона

На рисунках 4.7 – 4.9 показано планувальне рішення вестибюлю, план стелі та розгортки стін вестибюлю. Конструктивне рішення стелі та дизайн елементу інтер’єру (крісло) подані в додатках.

Басейн: S = 106,3 м²; h = 7,7 м. Загальні габарити складають – 9 160 * 11 610 мм, приміщення має віконні отвори та додатковий вихід на вулицю.

В інтер’єрі басейну пропонується організувати наступні зони:

- Зона плавання

- Зона відпочинку

На рисунках 4.10 – 4.12 показано планувальне рішення басейну, план стелі та розгортки стін басейну.

Зал ЛФК: S = 51,1 м²; h = 3,55 м. Загальні габарити складають – 9 160 * 5 580 мм.

В інтер'єрі зали ЛФК пропонується організувати наступні зони:

- Зона відпочинку
- Зона тренування

На рисунках 4.13 – 4.15 показано планувальне рішення зали ЛФК, план стелі та розгортки стін залу.

5. Образнерішенняпроєкту

Образне рішення для інтер'єру вестибюлю має пливати на пацієнтів та створювати перше враження про центр. В основу покладено ідею створення сучасного та безбар'єрного простору, який забезпечує ергономічну складову, створює атмосферу гостинності та затишку, щоб військові відчували себе розслаблено, та атмосферу психологічного комфорту, що сприяє підтримці позитивного настрою. Композиційна структура вестибюлю виникає внаслідок поділу простору на певні зони, а саме: вхідна, транзитна, зона ресепшену та зону відпочинку. Статичність приміщення розбавляється за рахунок гіпсових геометричних панелей в зоні ресепшену та відпочинку. Основними кольорами для проєктування були обрані бежевий, зелений та темно-сірий, що надають приміщенню затишку та наближують до природи. В приміщені використовуються матові оздоблювальні матеріали, які поєднуються з глянцевими декоративними елементами.

Образне рішення для інтер'єру басейну має важливий плив на пацієнтів і сприяє їх фізичному і психологічному відновленню. В основу покладено ідею створення безпечного, доступного та естетичного простору. Композиційно простір ділиться на дві зони: зона плавання та зона відпочинку. Зону плавання виконано лаконічно, без зайвих елементів, які б перешкоджали вільному пересуванню людей на візку. Для створення природної атмосфери у зоні відпочинку на стінах використовується імітоване фактурне каміння з гіпсової штукатурки та вертикальне озеленення. Основними кольорами для проєктування інтер'єру басейну були обрані ті ж самі, як у вестибюлі, що об'єднує ці приміщення. В приміщенні використовуються матові та нековзкі оздоблювальні матеріали, які

поєднуються з фактурними покриттями та глянцевими декоративними елементами.

Образне рішення для інтер'єру зали лікувальної фізкультури має важливий плив на ефективність та комфорт виконання вправ та процесу відновлення. В основу покладено ідею створення ергономічного та функціонального простору, який буде мотивувати під час тренувань. Композиційно простір ділиться на дві зони: зона відпочинку та зона тренувань. Через малу площу приміщення, головним формоутворюючим елементом є дзеркальні поверхні, які візуально збільшують простір. Статичність приміщення, яка утворюється за рахунок дерев'яних рейок на стелі та стіні, розбавляється світлодіодною стрічкою, яка прокладена по всьому приміщенню і поєднує весь інтер'єр в цілому. Основними кольорами для проєктування простору були обрані білий, темно-сірий та теплий жовтий, що сприяють позитивному настрою, підвищенню енергії та стимулює діяльність нервової системи. Цей колір є яскравим та добре помітним, що пливає на зорове сприйняття. В приміщенні використовуються глянцеві та матові обробчі матеріали, які гармонійно поєднуються між собою.

6. Кольоровірішенняпроєкту

Кольорова гама у вестибюлі та басейні базується на нейтральних та світлих тонах з зеленими акцентами, а у залі ЛФК – на нейтральних та світлих тонах з темно-сірими та тепло-жовтими акцентами. Кольори та оздоблювальні матеріали гарно поєднуються між собою та підкреслюють легкість, затишність та екологічність інтер'єру. Тому основним кольором для проєктування був обраний білий та його відтінки. Поєднання білого та зеленого у вестибюлі та басейні відображає свіжість, природність і гармонію, надає простору чистоти та прозорості, тоді як зелений символізує життя, природу та відновлення. Поєднання білого з теплим жовтим сприяє виникненню почуттів радості, енергії та оптимізму. Також в інтер'єрі використовуються темні кольорові акценти у вигляді декоративних елементів.

7. Оздоблювальніматеріали

З метою створення комфортних умов перебування пацієнтів в приміщеннях, проєктом передбачається застосування високоякісних і безпечних матеріалів.

Оздоблення стін

Внутрішні поверхністін усіх приміщень оздоблені миючою штукатуркою та миючою фарбою. В басейні в зоні відпочинку стіни імітовані під камінь з гіпсової штукатурки та оздоблені вертикальним озелененням.

Підлогові покриття

Підлоги у вестибюлі та басейну виконуються з урахуванням СНіП 2.03.13-88 «Підлоги». Підлога вестибюлю облицьована нековзкимбежевим та темно-сірим керамогранітом 600*600 мм, а підлога в басейні виконана з такого ж бежевого керамограніту. Керамограніт стійкий до зносу, подряпин та ударів, досить легкий у догляді.

Підлога зали ЛФК виконана з спортивного паркету в зоні відпочинку та гумового покриття в зоні тренувань. Спортивний паркет – це професійна дерев'яна підлога, яка відповідає найвищим вимогам довговічності та естетики. Спеціальна конструкція підлоги забезпечує відмінну амортизацію. Гумове покриття має високі амортизуючі властивості, пружність та еластичність, знижує шум від тренажерів.

Стеля

Стеля у всіх приміщення комбінована та запроєктована підвісною типу «Ламелі» з текстурою дерева. Стеля першого поверху вестибюлю та басейну зашита гіпсокартонними листами в один шар з двома монтованими магнітними треками. Друга половина стелі в залі ЛФК також зашита гіпсокартоном, в який вбудовано магнітні треки.

8. Світлотехнічні розрахунки

Розрахунок штучного освітлення для приміщення вестибюлю

Для розрахунку освітлення необхідно визначити питому потужність за таблицею, площу приміщення, висоту приміщення та нормативне освітлення.

Параметри для розрахунків:

$S_в = 79,83$ м^2 – загальна площа приміщення вестибюлю.

$h_в = 6600$ мм – висота приміщення.

$W_п$ за таблицею = 16,2.

Потужність лампи = 20 Вт.

Нормативне освітлення за ДБН В.2.5-28:2018 Природне і штучне освітлення, Е = 150 Лк.

Визначаємо загальну питома потужність системи освітлення за формулою:

$$W_З = W_п * S_в,$$

де $W_З$ – загальна потужність всієї освітлювальної установки, $W_п$ – питома потужність, а $S_в$ – площа приміщення.

$$W_З = 16,2 * 79,83 = 1293,3 \text{ Вт}$$

Наступний крок – це розрахунок кількості світлодіодних ламп для освітлення приміщення.

$$N = W_з / P_{л.\ осв.},$$

де N – кількість світильників, $W_З$ – загальна потужність всієї освітлювальної установки, а Р – це потужність одного світильника.

$$N = 1293,2 / 20 = 64,6 \text{ шт}$$

Спроєктовано 68 світильників.

Розрахунок штучного освітлення для приміщення басейну

Параметри для розрахунків:

$S_б = 106,3$ м^2 – загальна площа приміщення басейну.

$Н_б = 7700$ мм – висота приміщення.

$W_п$ за таблицею = 17,8

Потужність лампи = 35 Вт.

Нормативне освітлення за ДБН В.2.5-28:2018 Природне і штучне освітлення, Е = 250 Лк.

Спочатку визначаємо загальну питома потужність системи освітлення за формулою:

$$W_З = W_п * S_б,$$

де $W_З$ – загальна потужність всієї освітлювальної установки, $W_п$ – питома потужність, а $S_в$ – площа приміщення.

$$W_З = 17,8 * 106,3 = 1892,1 \text{ Вт}$$

Наступний крок – це розрахунок кількості світлодіодних лампдля освітлення приміщення.

$$N = W_з / P_{л.\ осв.},$$

де N – кількість світильників, $W_З$ – загальна потужність всієї освітлювальної установки, а P – це потужність одного світильника.

$$N = 1892,1 / 35 = 54,06 \text{ шт}$$

Спроєктовано 58 світильників.

Розрахунок штучного освітлення для приміщення зали ЛФК

Параметри для розрахунків:

$S_б = 51,11$ м^2 – загальна площа приміщення зали ЛФК.

$H_б = 3550$ мм – висота приміщення.

$W_п$ за таблицею = 11,6.

Потужність лампи = 30 Вт.

Нормативне освітлення за ДБН В.2.5-28:2018 Природне і штучне освітлення, E = 200 Лк.

Спочатку визначаємо загальну питома потужність системи освітлення за формулою:

$$W_З = W_п * S_б,$$

де $W_З$ – загальна потужність всієї освітлювальної установки, $W_п$ – питома потужність, а $S_в$ – площа приміщення.

$$W_З = 11,6 * 51,1 = 592,9 \text{ Вт}$$

Наступний крок – це розрахунок кількості світлодіодних лампдля освітлення приміщення.

$$N = W_з / P_{л.\ осв.},$$

де N – кількість світильників, $W_З$ – загальна потужність всієї освітлювальної установки, а P – це потужність одного світильника.

$$N = 592,9 / 30 = 19,76 \text{ шт}$$

Спроєктовано 20 світильників.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. ГОСТ 21.107-78 - Система проектної документації для будівництва. Загальні правила оформлення креслень і документів.
2. ДБН В.2.2-20:2019 "Будинки та споруди соціального призначення" – містить вимоги до проєктування і будівництва будівель та споруд соціального призначення, до яких відносяться і реабілітаційні центри. У документі містяться вимоги щодо приміщень, вентиляції, освітлення, опалення, санітарно-гігієнічних умов тощо.
3. ДБН В.2.2-4:2014 "Будинки та споруди. Доступність для людей з обмеженими фізичними можливостями" – містить вимоги щодо забезпечення безперешкодного доступу для людей з обмеженими фізичними можливостями до будинків та споруд, включаючи реабілітаційні центри.
4. ДБН В.2.5-30:2011 "Будинки та споруди. Освітлення та природне освітлення" – містить вимоги щодо проєктування освітлення в будинках та спорудах, включаючи реабілітаційні центри.
5. ДБН В.2.2-13-2003 Спортивні та фізкультурно-оздоровчі споруди
6. ДБНВ. 2.5-28-2018 Природне та штучне освітлення. К.: Мінбуд Укрархбудінформ, 80 с.
7. Нойферт Эрнст Строительное проектирование: Иллюстрированный справочник / Эрнест Нойферт. – М.: Стройиздат, 1991.
8. Методичні рекомендації з дисципліни «Будівельна фізика» до розділів «Природнє освітлення приміщень» та «Розрахунок штучного освітлення», «Архітектурна акустика» з курсу спеціалізації “Інтер’єр і обладнання” спеціальності “Дизайн” денної і заочної форми навчання Х., 2018 р.
9. БНіП 2.03.13-88 «Підлоги»
10. Будівництво медичного центру, проектування клініки і медичних установ: [Електронний ресурс]. – 2019. – https://www.education.ua/blog/38352/ (дата звернення: 26.05.2022)
11. Electro-market. СИСТЕМА РОЗРАХУНКУ НЕОБХІДНОЇ КІЛЬКОСТІ СВІТЛОДІОДНИХ ЛАМПОЧОК. ЇХ ОСОБЛИВОСТІ ТА ПЕРЕВАГИ [Електронний ресурс] / Electro-market – Режим доступу до ресурсу: https://electro-market.com.ua/article/sistema-rascheta-neobhodimogo-kolichestva-svetodiodnih-lampochek-ih-osobennosti-i-preimyschestva.html#:~:text=%D0%95%D1%81%D0%BB%D0%B8%20%D0%B2%D1%8B%D1%81%D0%BE%D1%82%D0%B0%20%D0%BF%D0%BE%D1%82%D0%BE%D0%BB%D0%BA%D0%BE%D0%B2%20%D

1%81%D0%BE%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%B2%D0%BB%D1%8F%D0%B5%D1%82%20%D0%BE%D1%82,%D0%BC%D0%B5%D1%82%D1%80%D0%BE%D0%B2%2C%20%D1%82%D0%BE%20%D0%BA%D0%BE%D1%8D%D1%84%D1%84%D0%B8%D1%86%D0%B8%D0%B5%D0%BD%D1%82%20%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%B5%D0%BD%202

12. Zeus Ceramica. ЕКОЛОГІЧНИЙ ДИЗАЙН: ВИБІР МАТЕРІАЛІВ [Електронний ресурс] / Zeus Ceramica. – 2020. – Режим доступу до ресурсу: https://zeusceramica.com/ru/news/view/ecodesign. (дата звернення: 02.10.2020)
13. Близнюк М. Екологічний дизайн: теоретичні основи, принципи, освітня складова. ВісникЛьвівської національної академії мистецтв. 2017. Вип. 33. С. 141–153.
14. Панеро Д. Основы эргономики. Человек, пространство, интерьер: справочник по проектным нормам / Д. Панеро, М. Зелник, – М. : Астрель, 2006. – 320 с.

Додатки

Аналоги

1. ЦентрінтегрованогодоглядуЖанаБішопа

Локація:Кінгстор-Апон-Халл,ВеликаБританія
Площа:2761м²
Рік:2018
Архітектори: MedicalArchitecture
http://surl.li/etprq

Завдякиорганізаціїхолувсамомуцентрімалоповерховоїбудівлі,всіклінічні тадопоміжніфункціїзнаходятьсяпоручідоступні.Кольоровагамаспокійна.Логіка планування міжклінічнимтагромадськимипросторамиспроєктованатак,щобстворитиатмосферузаспокоєннятаблагополуччя.Цеєголовнимдлякомфортупацієнтів,персоналутавідвідувачів.Недивлячисьнаобмеженийбюджет,дизайнвийшовсучасним,обмеженапалітраматеріалівікомпонентівнадаєінтер'єрувідчуттястриманості.Яскраво-жовтіеркернівікнаприверталютьувагутапередаютьвідчуттяструктуритапорядкувлінійнійформі.

2. Інститутневрології

Локація:м.Цинциннаті,штатОгайо,США
Площа:114000м²
Рік:2019
Фірма: PerkinsandWill
http://surl.li/etpsu

Головноюідеєюкомандибулатриматисяподалівідтрадиційнихсегментованихробочихмісцьдлялікарівіперсоналутарозробиласпільнузону,якадозволяєпрацівникамусіхвідділеньспілкуватися,тренуватисятаробитиперервиводномуцентральномупросторі.Зонидляперсоналувбудівлісприяютьспівпраці,соціалізаціїтавідпочинку.Багатоденногосвітлаталегкеорієнтуваннямiжокремимиробочимистанціями,кімнатамидлязустрічейдляневеликихгрупімісцямидлявідпочинкустворюютьенергійнеробочесередовищедляспівпраці.Цяконцепціязнайшласвоєвідображеннявзонахдляпацієнтів,деширокікоридоризприроднимосвітленнямз'єднуюткімнатидляпацієнтівісімейнихкімнатзкімнатамидляпацієнтівімедсестерськимикабінетами,створюючивідчуттядомашньоїатмосфери,депропацієнтапіклуютьсянакожномукроційого«подорожі».

3. РеабілітаційнийцентрМеморіальноїлікарніРайса

Локація:Вілмар,Мінессота,США
Архітектори: Perkins+Will
http://surl.li/evjjp

Окремітренажернізалидлядорослихідітейєключовимиособливостямиціїбудівлітапропонуютьдоступдоденногосвітлатаобладнаннявсередовищіспільноїреабілітаційноїтерапії.Деннесвітлобуловажливимрушіємдизайнувцьомупроекті.Процедурнікімнатимаютьвеликівікна,щозабезпечуєденнесвітло,алеповажаючиприватністьпацієнта.Укоридорівикористовуютьсяфрамугидлямаксимальногопотраплянняденногосвітлаувнутрішніприміщення.

4. МедичнийцентрZaans

Локація:Зандам,Нідерланди
Площа:38500м²
Рік:2016
Архітектори: Mecanoo
Інженер-Конструктор:BAMAdvies&Engineering
http://surl.li/etptv

Архітектура,ландшафттаінтер'єроб'єднанівєдинийдизайн.Чіткиймаршрут,великакількістьденногосвітлатапозитивнівідволікаючіфакторисприяютьствореннюсередовища,якевиглядаєнеяклікарня,аякмісце,якесприяєдобробуту.Просторийбагатоповерховийвестибюльстворюєвідчуттягостинноїгромадськоїбудівлі.Напівкругліпорожнечітамансарднівікна,використаннядерева,яскравікольори,хорошаакустикатавільнийвиднаоколицістворюютьприємнуатмосферу.Довсіхлікарнянихпалатможнапотрапитизвнутрішньоївулицізбагатьмазахищенимизонамиочікування.Намальованівідрукиілюстраціїнастінах,заскленихперегородкахіліфтахвідсилаютьдопромисловоїспадщинирегіонуЗаан.Спеціальнаспіральнагіркапропонуєдітямавантюрнийспосібподорожуватиміжрівнями.

5. КомплекснийцентрSentidosдлялюдейпохилоговіку

Локація:Фунес,Аргентина
Площа:4200м²
Рік:2022
Архітектори: EstudioCordeyro&Asociados
http://surl.li/etpty

Основнаметапроєкту–створитиприємнубудівлюдлялюдейпохилоговіку,простір,якийбільшевпізнаєтьсяздомашньоюатмосферою,ніжлікарнянесередовище.Унійпріоритетневідчуттядомашньоїатмосферитаблагополуччя;комфортне,тепле,привітнетабезпечне

середовищедлявідвідувачів.Житловіблокиз'єднанізцентральнимблоком,який повернутийтарознесенийодинвідодного,створюєвнутрішнідворидлякраєвидів таосвітлення.Міжжитловимиблокамиєприміщенняпов'язанізпослугамитерапе втичноїпідтримки(деннийцентр,тренажернийзал,трудотерапія,фізіотерапія,ба сейнтазонагідротерапії).Житловіблокимаютькольоровіповерхні,якізабезпечу ютьорієнтаціюдлямешканцівтагостей.

6. Центрреабілітації«TheClinic»

Локація:Сюйхуей,Китай
Площа:850м²
Рік:2015
Фотографії: SethPowersPhotography
http://surl.li/eughj

TheClinic– цецентрзміжнароднимиреабілітологами,першийусвоємуродіцентруШанхаї.Є оздоровчимтареабілітаційнимцентром,якийзосереджуєтьсянаіндивідуальних потребахкожноїлюдини.Метоюдизайнуєствореннянтер'єру,якийперевертаєу явленняпролікарнянесередовище«стерильнихбілихстін».Текстурабетону,дере ва,фактурногосклатапромисловогоосвітленнябулавикористанадлязагальнихп риміщеньіпроцедурнихкімнат.Мінімалістичнатаприроднаобробканадаєінтер' єрувідчуттярозслабленнятаоздоровлення.

7. МедичнийреабілітаційнийцентрEzraLemarpe

Локація:Сдерот,Ізраїль
Площа:3000м²
Рік:2017
Архітектори: WeinsteinVaadiaArchitects
Фотографії:АмітГерон,WeinsteinVaadiaArchitects
http://surl.li/eugol

Медичнийреабілітаційнийцентррозташованийнапівдні Ізраїлю,недалеко відйогокордонузсекторомГаза.Центрбуврозробленийдлянаданнямедичноїдоп омогитареабілітаціїнаселеннюрегіонуНегеві,зокрема,периметруГази.Убудівлі розміщаютьсялікувальнийбасейн,працетерапевтичний,фізіотерапевтичний,ді агностичнийтаконсультативнийпункти.Черезнестабільнийстанбезпекивсекто ріГазататриваючіракетніатаки«Касам»метоюбулоспроектуватибезпечнубудів лю,якадозволитьпродовжуватидіяльністьнавітьпідчасбомбардування.Завданн яполягаловтому,щобспроектуватибомбозахищенубудівлю,якавідповідаєсувор

имвимогамбезпеки,алеводночасстворюєприємнетазручнетерапевтичнесередовище,пропускаючиприроднесвітло,кольорирослинностітанеба.Напершийпоглядзовнішнійвиглядбудівліздаєтьсяєдинимцілим,алеколизайтивсередину,відкриваєтьсямережавнутрішніхдворів,шлюзівірізноманітнихзалів,омитихсвітломпустелізавдякиунікальнимдизайнамотворівірізноманітностістарихдерева,якірослинамісціпротягомбагатьохроків,якізливаютьсязбудівлеюякєдинаорганічнасистема.

8. РеабілітаційнийцентрБадШаллербах

Локація:БадШаллербах,Австрія
Площа:10200м²
Рік:2013
Архітектори: ArchitectsCollectiveZT-GmbH(AC)
http://surl.li/eugsp

Реконструкціятарозширеннязакладуохорониздоров’явключаєдодавання124гостьовихліжоктамодернізаціюприлеглогопарку.Уходіплануванняняп'ятиповерхівку1968рокупобудовиреконструювализнадбудовоюбтис.кв.мтаповноютермосанацією.Крімтого,архітектористворилирозширенняплощею4200квадратнихфутівзготельниминомерами,зоноютерапії,басейноміїдальнею.Концепціязаснованонагармонійномуобмініміжздоров’ям,природоютаекологієюлюдини.Цейобмінпідкреслюєтьсяувсійбудівлічерезйогопросторовіпосиланнянанавколишнєприроднесередовищетавикористанняприроднихматеріалів.Терапевтичнийбасейнізефектнимконсольнимдахомнапівдніслужитьсерцемзакладу.Інтер’єрпідкреслюєприродніповерхні,включаючисланець,каміньігумовіпідлоги,атакожмеблізісвітлогодуба,яківкрапленісвіжимивідтінками,якінадаютьмедичномузакладукурортноїякості.

9. ЛікарняROSIO

Локація:КампоЛарго,Бразилія
Площа:55300м²
Рік:2014
Архітектори:Антоніо Абрао, Маноєль Коельхо
http://surl.li/euyhk

Загальнаконцепціяпроектуспрямованаорганізаціюзонілікарняногопотокувідповіднодофункцій,віддаючипріоритетткваліфікаціїтагуманномуфакторувнутрішньогопростору.Докомплексуможнапотрапитичерез3окремівходи–загальний,сервіснийтаамбулаторний–якіорганізовуютьрізнітипикористувачівчерезвнутрішнютранспортнусистемуд

лядоступудорізнихзон:основної,амбулаторноїтасервісної.Проектвраховуєподіліконтрольпотокушляхомпланування окремихзонішироких залівочікування,враховуючивеликукількістьлюдей,якіщодняпроходятьчерезлікарню,близько6000осіб.Завдякивеличезнимрозмірамбудівлі,дизайнвивісокмаютьрізнікольоридляякожноїконкретноїзонилікарні,щоброзбитимонотонністьпросторутадлякращоорієнтиру.

10. РеабілітаційнийцентрSt.Johns

Локація:Торонто,Канада
Площа:48300м²
Рік:2011
Архітектори: MontgomerySisamArchitects,FarrowPartnershipArchitects
Фотографії:ТомАрбан

http://surl.li/euyki

Внутрішнєклінічнесередовищебулоперетворенонасвіжий,привабливий простір,якийсприятимереабілітаціїтаодужаннюпацієнтів.Увійшовшивбудівлю,можнапрямопобачитипорослийдеревамикрайяру,найцінніший активлікарні. Додатковоскладаєтьсяздвохвеликихреабілітаційнихзалів,відповіднихклінічних кабінетів,новоготерапевтичногобасейнутапереміщеногоцентральногопункту висадкитавходу.Цейпроектдемонструєпотенціаллікареньбутинелишеклінічними закладами.Сент-Джонсєприкладомбільшщілісногоуявленняпроздоров’я:такого,щовключаєкомфорт,благополуччятанатхнення,якетіснопов’язанезсистемоюяру,яказабезпечуєтакудорогоцінноприроднуекосистемудляздоровогоміста.

11. Центрохорониздоров'я

Локація:Херес,Іспанія
Площа:62557м²
Архітектори:ХосеСотоГарсія
Фотографії: Imagina2

http://surl.li/euzcr

Будівляодноріверівнева,трохипіднесенанадрівнемземлітадоступнадлялюдейнаінвалідних візках.Поручізголовнимвходомівиведеннямбудівлінадорогузагальногокористуваннярозташованіадміністративніприміщеннятавестибюль,абудівлявсерединімаєдвісмугипросторів,якіфункціональнодоповнюються.Такезонуванняділитьсяна:*зонизагальногокористування*,восновномускладаютьсязв

італьнітаїдальні,атакожвміщуєкабінеттрудотерапіїтакабінетлікаря;та*зонареабілітації*,вякійрозміщуєтьсякімнати,туалети,фізіотерапевтичнакімнатакухня.Уційсмузієвториннийдоступ,якийвирішуєвхідматеріалівабоїжі,одночаснослугуючиальтернативнимаварійнимвиходом.

12. TanakaClinic

Локація:Хамамацу,Японія
Площа:498м²
Рік:2014
Архітектори: AkiyoshiTakagi&Associates
Фотографії: DaiciAno

http://surl.li/euyrg

Клінікаскладаєтьсязрізнихприміщень,такихяккімнатареабілітаціїтакімнатидляоглядів,розміриякихваріюютьсявідвеликихдомалих.Прагнучизабезпечитибільшкомфортнийілегкийпростірдляпацієнтів,якібудутьпроводитидовгіперіодичасувзалахочікуваннятавреабілітаційнійкімнаті,архітекторирозробилиобсадженийдеревамисад,якийдозволитьвідвідувачамнасолоджуватисямінливоюфлорою.Великевікновиходитьусад,вінневеликий,алем’якоблокуєвидимістьззовні,водночасстворюючивідчуттявідкритостіпідвеликимдахом,іпропонуєспокійнемісце,щобнасолодитисязміноюпірроку.

13. Реабілітаційнийцентрдлядітейззахворюваннямиопорно-руховогоапарату

Локація:Сан-Хуан,Пуерто-Ріко
Площа:350м²
Рік:2015
Архітектори:FUSTER+Architects
http://surl.li/euzoh

Басейнирозробленіяктерапевтичнийзакладдлядітейзобмеженимифізичнимиможливостямивікомвід5до16років.Приміщеннявідкритідлягромадськості.Головнимигероямипросторуєсвітлоінебо.Однимізнайважливішихнамірівпроектубулостворитиунікальнийпростір,деприроднесвітлопостійнозмінюєатмосферувсередині;створенняпрямогозв'язкуміжкористувачеміприродоютаполегшенняпроцесуодужання.Зсерединибасейнівстельовіотворизвисокимициліндричнимипарапетамиобрамляютьнебо,створюючипрямийзв’язокміжкористувачамитанебесноюсферою.Цеважливо,оскількидітиотримуютьтерапію,плаваючинаспині,дивлячисьугору.

14. ОздоровчийцентрнейронаукиOhioHealth

Локація:Колумбус,штатОгайо,США
Рік:2020
Площа:2332м²
Архітектори: Gensler
Фотограф:ДжеймсСтейнкамп
http://surl.li/evamr

Міждисциплінарнийцентрвміщаєвсебекабінетидлявправізкріпленнямна головідлядодаткового балансу,тихаоздоровчастудіядлязанятьрозумомітілом,ві дкритийтренажернийзал,робочемісцеадміністрації,кафе.Центрмаєдостатнюкі лькістьвідфільтрованогоденногосвітлачерезвікнавідпідлогидостелі,відкриває різноманітнірамковікраєвидиналісизайогомежамитанадаєпріоритетдоступуна вулицюдлявсіхмешканців.Надодатокдофізичнихісиловихцілей,внутрішняпіш охіднадоріжказабезпечуєінтуїтивнетачіткеорієнтування,надаючидоступдофіт нес-таоздоровчихстудійікласів.

15. РеабілатаційнийцентрMaryFreeBed

Локація:Сагіно,штатМічиган,США
Архітектори:HED
Фотограф:ДжастінМаконочі
http://surl.li/evayr

КомандадизайнерівHEDприйнялазавданнястворити«середовищедогляд у»,декоженаспектфізичногопросторупідтримуєконцепціїреабілітації,реставра ціїтаомолодженняірозробилипросторовийдосвіддляпацієнтів,їхродинитаперс оналу.Входячивбудівлю,васзустрічаютьсміливітанадихаючікольори,якіпідкре слюютьприроднітонивосновіінтер’єрубудівлі.Пацієнтівзустрічаютьізапотреб инадаютьдопомогупідчасреєстраціїтарозміщуютьувідкритій,гостиннійзоніпід тримкипацієнтівісімей,залитійприроднимосвітленням,зпідвішеноюнастеліскл яноюскульптурою.Природнеосвітленнятавізуальнийдоступдоприродитакожп редставленівбільшостіамбулаторнихприміщень,щозабезпечуєсприятливийдо свіддлявиконуванихфункцій.

16. АмбулаторнийреабілітаційнийцентрSalemHealth

Локація:Салем,штатОрегон,США
Архітектор:СкоттЕдвардс
Рік:2016
Площа:2973м²
http://surl.li/evbpd

Повсьомуцентрурозташованіпоручніподвійноївисоти,зонидлявідпочинку.Реабілітаційнізалипризначенідлятого,щобвідділимоглиспільновикористовуватиобладнаннятазабезпечуватиподальшийрозвиток.
Вікнавідпідлогидостелівтренажернихзалахдлядорослихдопомагаютьзанурити сянавулицю.Деталікімнатидлябасейнудопомагаютьстворитиідеальнетерапевтичнесередовищезавдякитакимелементам,яквікнанавсювисотузгравіюваннямдляконфіденційності,вологостійкідерев'янікабінитаакустичнаметалевапалуба.
Особливостібасейнувключаютьступінчастеднобасейнутапоручень,якийрозширюєвесьпериметрбасейну.

17. МережареабілітаційнийнихлікарньЕверест

Локація:Техас,Оклахома,Арканзас,Огайо,Флорида
Архітектор:DBAArchitects
Рік:2022
Площа:12000м²
http://surl.li/evbth

Командадизайнерівстворилаперспективний,надихаючийпростірзвеликоюкількістюприродногосвітлазусіхбоків,щобдопомогтиїм«піднятисянацюгору»(горуЕверест)іповернутисядооздоровлення.Кожналікарнявключаєпросторі,технологічнообладнаністаціонарнітаамбулаторніфізіотерапевтичнізали,великийвідкритийвнутрішнійдвірдлятерапевтичноговикористання,ультрасучаснуакватерапію.Евересттакожрозумієважливістьсистемипідтримки,щооточуєпацієнтів.Узакладієкільказондлясімейноговідпочинку,надзвичайновеликаїдальнятавідкритийвнутрішнійдворик.Колірнапалітравключаєбілі,блакитні,різнівідтінкисіроготавеликукількістьсиньоготонованогоскла.Everest—цем'якікуточкитакруглішафи,столитамеблі,автоматичнідверітакожвключенякращийвибірякдляпацієнтів,мешканців,такідляперсоналу.Усізалилікувальноїфізкультуриобладнанітренажерамидляреабілітаціїпацієнтівззахворюваннями опорно-руховогоапарату.

18. Стаціонарнийреабілітаційнийцентр«Милосердя»

Локація:Сідар-Рапідс,Айова,США
Архітектори:OPNArchitects
Рік:2019
Площа:12000м²
http://surl.li/evbtx

OPNспланувалатаспроектувалапривабливе,функціональне,безпечнетасучаснеприміщеннязізручностями,щобзробитиперебуваннякожногопацієнтамаксимальнокомфортним.

Надодатокдосумісних іприємних кімнатдляпацієнтів,їдальнятатренажерний залбулимодернізовані,щобвесьповерхоб'єднавсяразом,щобсприятиналежній реабілітації тавідчуттюспільностіміжпацієнтамитаперсоналом.

19. Реабілітаційнийцентр«OrthoSouth»

Локація:Бартлетт,Теннесі,США
Архітектори:archimania
Рік:2018
Площа:20900м²
http://surl.li/evbwg

Об'ємизбагатоютекстурою,обшитідеревом,позначаютьзониобслуговування пацієнтівідоповнюютьінтуїтивнозрозумілусхемупошукушляхувбудівлі.Палітрапригл ушенихповерхонь,якіможнаочистити,ітекстурованихакустичнихпінопластовихпанелейпоступаютьсямісцемвідкритимстельовимпросторамдляборутациркуляції,пофарбованимутонкийблакитнийколір,щонагадуєпронебо.

20. ЦентрфізіотерапіїMerianIselinKlinik

Локація:Базель,Швейцарія
Архітектори:ffbkArchitektenAG
Рік:2019
Площа:12000м²
http://surl.li/evbyu

Концепціядизайнуінтер'єруполягаєвтому,щобстворитидомашнюатмосферу,якапокликанапозитивновплинутинавідвідувачівцентру,щобприміщення впершучергуненагадувалонілікарню,німедичнупрактику.

Восновудизайнувосновномупокладенідваматеріали,доповненіпоєднанням двохосновнихвідтінківіконтрастногокольору.Матеріаламиєдерев'яніповерхніісірогомармуру.Ціматеріаливикористовуютьсявусьомупроекті,особливоувхіднійзонітастійціреєстрації.Головнийколір–сірий,єосновою,якавикористовуєтьсянавсіхстінахістелідляоднорідностіповерхоньістворенняфонудляіншихелементівдизайну.Крімтого,використалитемно-сірийколір,якийзустрічаєтьсянадверях,вікнах,внутрішньомусклінніталінтусах.

21. ЛікарняPars

Локація:Рашт,Іран
Архітектори: NewWaveArchitecture
Рік:2016

Площа:30000м²
http://surl.li/evcdr

Концепціядизайнунапершомуповерсі,щополягаєвнаявностівеликогопросторузпоєднаннямреєстратури,діагностичнихприміщень,відділівневідкладної допомогитаамбулаторії.Цябудівлятаїїспецифічнігенерованіпростори,навідмін увідіншихпоширенихтипівоздоровчихцентрів,єдужесвітлимипросторами,яків композиціїзпевнимикольорамипідвищуютьефективністьвикористанняденног освітлавінтер'єрах.

22. КлінікаBarloMSCenter

Локація:Торонто,Канада
Архітектори: Харірі Портаріні
Рік:2022
Площа:2790м²
http://surl.li/evcet

Концепціядизайнуполягаєвтому,щобстворитикомфортнутагостиннуатмосферу,наповнившипростириденнимсвітломіпропонуючикраєвидинагоризонті.Дваповерхиз'єднаніатріумомподвійноївисоти,якийпропускаєбільшеприроднього світлазверху.Нанижньомуповерсіатріумз'єднуєтьсязлаунжемнарозібудівлі тазоноюприйомугостей,закріпленоювигнутоюбілоюстійкою.Центртакожвключаєвсебетренажернийзал,імітаційнуквартиру,пристосованудляхворихнаРС, кімнатидлязустрічей,дослідженьіадміністрації.

23. МедичнийцентрBethesda

Локація:Кап-Гахтіані,Гаїті

Архітектори:AUGUSTGREEN
Рік:2019(встадіїреалізації)
Площа:2000м²
http://surl.li/evchk

Головнимзавданнямдляархітекторівбулостворитипростір,вякомукомфортносебебудутьпочуватиіпацієнти,їїхродини,покиочікують,покиіншічленисім'їзавершатьмедичніпроцедуриталікування.Компонуваннятапланування центруспроєктованояксеріюбудинківзвнутрішнімдвориком,деможутьпроводитивільнийчаспацієнти.Підмансарднимивікнамизнаходитьсянапівпрозорапанель.Цяпанельпідвішується,щобвідбиватитарозсіюватиденнесвітловпросторі,дозволяючийомувідскакуватиміжнерівнимивигинамистелітаосвітлювати простір.

24. ШкільнаклінікафізеотерапіїFVS

Локація:Сентро,Бразилія
Архітектори: LinsArquitetosAssociados
Рік:2016
Площа:3948м²
http://surl.li/evchy

Оскількибудівлярозташованананамежіпериметраспадщини,вонамалавідповідатидеякимвимогамфедеральногоурядовогореєструБразилії.Томуголовним кольоромвінтер'єрітафасадахбудинкуєтеплийжовтий.

Центрвключаєвсебекабінетифізіотерапії,ЛФКтабасейн,обладнанийпандусом,щодозволитьлюдямзобмеженимиможливостямизайматисяводноюреабілітацією.

25.РеабілітаційнийцентрEgmont

Локація:Оддер,Данія
Архітектори: CuboArkitekter,FORCE4Architects
Фотографії:МартінШуберт
Рік:2013
Площа:4000м²
http://surl.li/evcis

Комплекснийдизайнзосередженийнавколоосновноїгардеробної,якаутворює єфункціональнийцентр,оточенийрізнимифункціямидозвілля.Головноюособливістюєводнагірка,доступнадлялюдейнаінвалідних візках.Навершинуможнапіднятисясходамиаболіфтом,іпершніжпройти90метрів,винасолоджуєтесявидомнабасейнікраєвидомнаострівЕнделав.Воднагіркабудевикористовуватисядлятренуванняпочуттярівновагитаусвідомленнятілаучнів,адоступдобасейнівтакожможливийчерезпандуситаспеціальнорозробленіінвалідні візки,яківитримуютьхлор.Басейнзгідротерапієюзгарячоюводоюмаєрегульованеднодляпідтримкирізнихпотребуфізичнихвправах.

Дизайн інтер'єру вестибюлю Запорізького центру реабілітації для військових з захворюваннями опорно-рухової системи

Дизайн інтер'єру вестибюлю Запорізького центру реабілітації для військових з захворюваннями опорно-рухової системи

Конструктивне рішення підвісної стелі вестибюлю

Дизайн елементу інтер’єру (крісло)